

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Regelgeving wegwerpbekers en -bakjes

Kantoren, bedrijven en instellingen

Voor kantoren, bedrijven en instellingen gelden sinds 1 januari 2024 regels voor het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Deze bekers en bakjes mogen op deze locaties niet meer worden aangeboden. In deze factsheet informeren we u over de regelgeving en wat die voor uw situatie betekent.

Hergebruik is de nieuwe norm

Elke dag gooien we in Nederland 19 miljoen wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten weg. Na eenmalig gebruik. Een deel daarvan komt als zwerfafval in het milieu terecht. Daarom dringen we eenmalig gebruik van dit soort bekers en bakjes terug en is hergebruik de nieuwe norm. Met deze nieuwe norm willen we het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten in Nederland met 40% verminderen in 2026 t.o.v. 2022.

Binnen uw organisatie zijn wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten niet meer toegestaan. Deze regelgeving geldt voor alle locaties waar consumptie op locatie plaatsvindt. Sinds 1 januari 2024 kunt u kiezen uit:

- Herbruikbaar: herbruikbare alternatieven aanbieden, zoals afwasbare kopjes, glazen, hard cups, borden en bakjes;
- *Bring your own*: gebruikers zelf een beker of bakje laten meenemen.

Welke bekers en bakjes vallen onder de regels?

Wel:

- Bekers en bakjes voor eenmalig gebruik, die plastic bevatten:
  - Bioplastic
  - Toegevoegde polymeren om water- of vetafstotend te maken
  - Producten met een plasticvrij logo. Dit logo sluit het product niet uit van de regelgeving

Voor bakjes geldt aanvullend:

- Het voedsel hoeft niet verder bereid te worden, zoals koken, ontdooien of verwarmen.
- Bakjes met voorverpakt eten: alleen eenpersoonsporties.
- Bakjes die ter plekke worden gevuld: geen volumegrens.

Niet:

- Herbruikbare bekers en bakjes, ook als ze uit plastic bestaan.
- Flexibele voedselverpakkingen, zoals zakjes, folies en wikkels. *Let op: deels vormvast en deels flexibel valt wel onder de regelgeving.*
- Plasticvrije materialen, zoals hout of papier waar geen plastic aan is toegevoegd. *Let op: aluminium heeft een hoge milieubelasting en wordt daarom sterk afgeraden.*

Hoe zit het met 'plasticvrije' keurmerken van mijn leveranciers?

Veel bекers en bakjes die eruitzien alsof ze van karton zijn, bevatten kunststof om ze water- en vetafstotend te maken. Zelfs бекers en bakjes met een 'plasticvrij' keurmerk kunnen plastic bevatten. Een keurmerk biedt dus geen garantie voor uitsluiting van de regelgeving. In Nederland betekent plasticvrij dat het product geen (toegevoegde) polymeren bevat. In het buitenland worden soms andere normen gehanteerd, waardoor het plasticvrij keurmerk uit bijvoorbeeld Duitsland niet geldig is in Nederland. Laat u goed informeren door uw leverancier en lees de [factsheet Milieucclaims](#) van het KIDV (voorbeeld 10: plasticvrij).

Hoe zit het met producten van bioplastic?

Ook бекers en bakjes gemaakt van bioplastic vallen onder de regelgeving. Bioplastic is biologisch afbreekbaar plastic of plastic van hernieuwbare grondstoffen (*biobased*). Dit soort plastic is doorgaans ook schadelijk voor het milieu als ze in het zwerfafval terechtkomen. Daarom vallen бекers en bakjes gemaakt van bioplastic ook onder de regelgeving.

Kan ik mijn gebruikers borg vragen voor de herbruikbare бекers en bakjes?

Om ervoor te zorgen dat u herbruikbare бекers en bakjes weer terugkrijgt, kunt u ervoor kiezen om borg te vragen. Gebruikers betalen dan een bedrag voor de beker of het bakje en krijgen dat terug bij het inleveren. Er zijn ook praktijkvoorbeelden van locaties die gebruik maken van een retourmunt.

Is er een overgangstermijn voor het opmaken van voorraad?

Nee, u kunt de voorraden van wegwerpbекers en -bakjes die bedoeld zijn voor consumptie op locatie niet meer gebruiken.

Ik bied ook afhaalmogelijkheden aan op mijn locatie, welke regels gelden daarvoor?

Als u eten en drinken aanbiedt dat mensen kunnen meenemen om elders op de locatie te nuttigen, dan gelden de regels voor consumptie op locatie.

Ik bied ook afhaalmogelijkheden aan voor buiten mijn locatie, welke regels gelden daarvoor?

Wegwerpbекers en -bakjes die bedoeld zijn voor consumptie voor onderweg, dus buiten de locatie, mogen niet meer gratis worden verstrekt. Daarnaast moet de klant kunnen kiezen voor een herbruikbaar alternatief of een zelf meegenomen beker of bakje.

Welke regels gelden er op een campus?

Op een campus is er sprake van een hybride omgeving, omdat studenten ook tussen gebouwen bewegen. Welke regels gelden voor het hoger onderwijs leest u [hier](#).

Uitzondering op het verbod voor wegwerp: hoogwaardige recycling

Hergebruik is de nieuwe norm voor locaties die vallen onder consumptie op locatie. Er geldt echter ook een beperkte uitzondering om een inzamelsysteem in te richten voor hoogwaardige recycling van de бекers en bakjes. Hoogwaardige recycling betekent dat u de бекers en bakjes inzamelt en dat het na recycling opnieuw gebruikt wordt als verpakkingsmateriaal voor eten of drinken (voedselcontactmaterialen). Het minimale percentage ingezamelde бекers en bakjes dat hoogwaardig gerecycled moet worden loopt jaarlijks op en begint in 2024 bij 75% tot 90% in 2027 en verder. Vanwege de voedselveiligheid zijn er in de Europese regelgeving strenge eisen aan verbonden. Zo is het op dit moment alleen mogelijk om бекers of bakjes gemaakt van polyethyleentereftalaat (PET) hoogwaardig te recyclen. Dit materiaal is niet voor alle toepassingen geschikt. Wie gebruik wil maken van de uitzondering op het verbod op wegwerp moet dit vooraf melden bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Het is daarbij belangrijk om goede afspraken te maken met een afvalinzamelaar die dit gescheiden kan transporteren en met een afvalverwerker die het materiaal hoogwaardig kan recyclen en die kan voldoen aan de administratieve verplichting die u heeft voor deze uitzondering.

Zorginstellingen en gesloten inrichtingen zijn uitgezonderd van de regelgeving

Vanwege veiligheids- en hygiënevoorschriften mogen zorginstellingen en gesloten inrichtingen wel wegwerpbекers en -bakjes die plastic bevatten blijven gebruiken. Dit geldt in de regel voor instellingen met een SBI-code 86 of 87. De uitzondering bij zorginstellingen geldt alleen voor patiëntenzorg, zoals de zorgafdeling, polikliniek of gemeenschappelijke woonruimtes. Daar waar hergebruik wel veilig en hygiënisch kan worden toegepast, heeft dit wel de voorkeur, maar is het niet wettelijk verplicht. Voor openbare ruimtes, zoals een bezoekersrestaurant, geldt deze uitzondering niet.

Hoe duurzaam is hergebruik?

Over het algemeen geldt dat hergebruik beter is voor het milieu, afhankelijk van het materiaal, het volume, de manier van schoonmaken en de efficiëntie van de retourlogistiek. Wel moet een herbruikbare beker of bakje vaak worden gebruikt. Een beker is bijvoorbeeld milieuvriendelijker als deze tussen de 6 en 60 maal gebruikt wordt¹. Het verschil zit hem onder meer in het materiaal waarvan de herbruikbare beker is gemaakt en de manier waarop de herbruikbare beker wordt schoongemaakt.

Hoe wordt de regelgeving gehandhaafd?

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet erop toe dat bedrijven, organisaties en supermarkten zich aan de regels houden. Door signalen te verzamelen, informatie te geven en te waarschuwen waar nodig. Op basis van de verzamelde informatie treedt de ILT handhavend op, bijvoorbeeld door een last onder dwangsom op te leggen.

Vanwege drie aangenomen moties in de Tweede Kamer heeft staatssecretaris Heijnen de ILT tijdelijk opgedragen om niet te handhaven op een deel van de regelgeving. De ILT zal bij consumptie onderweg tijdelijk niet handhaven op de verplichte meerprijs voor wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Het aanbieden van een herbruikbaar alternatief of accepteren dat mensen hun eigen bekercs of bakjes meenemen (*bring your own*), blijft wel verplicht. De ILT kan hierop handhaven. Daarnaast zal de ILT tijdelijk niet handhaven bij consumptie ter plaatse op bekercs en bakjes die bestaan uit maximaal 5% plastic, worden ingezameld volgens de daarvoor vastgelegde percentages en voor 100% kunnen worden gerecycled. *Let op:* wilt u als ondernemer gebruik blijven maken van dit soort bekercs en bakjes voor consumptie ter plaatse? Dan moet u zich melden bij de ILT. Op de [website van de ILT](#) vindt u meer informatie en het meldformulier.

Europese richtlijn

De maatregelen zijn onderdeel van een groter geheel. Ze komen voort uit de [Europese richtlijn Single Use Plastics \(SUP\)](#) dat als doel heeft: de impact van wegwerpplastic op het milieu verminderen en meer plastic hergebruiken en recyclen. Sinds juli 2021 mogen plastic wegwerpartikelen zoals rietjes, bestek, borden, wattenstaafjes en ballonstokjes niet meer op de markt worden gebracht. En sinds januari 2023 is de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ingevoerd. Dit houdt in dat producenten van plastic wegwerpproducten meebetalen aan het opruimen van zwerfafval. Zwerfafval is een breed maatschappelijk probleem. En met de hele keten van producenten, ondernemers en consumenten kunnen we dat probleem aanpakken.

Meer weten?

Op www.minderwegwerpplastic.nl vindt u meer informatie over de regelgeving. Volg de regelhulp om na te gaan welke regels van toepassing zijn op uw situatie en welke opties er zijn om hieraan te voldoen.

¹ [Impact wegwerpproducten en hun alternatieven](#), CE Delft, pagina 24 tabel 5